

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svake subote ◀ Godišnja pretplata 50 din ◀ Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 ◀ Telefon uredništva 30.866 i 26.516, uprave 30.866 ◀ Račun Poštanske štedionice br. 57.686
◀ Oglasi po ceniku ◀ Rukopisi se ne vraćaju ▶

Beograd, 29 januar 1938
God. IX ◀ Broj 4

Učestvovanje našeg Sokolstva na X svesokolskom sletu u Pragu

Dne 22 o. m. održana je u prostoriama Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije u Beogradu sednica sletskog odbora za učestvovanje jugoslovenskog Sokolstva na X svesokolskom sletu u Pragu.

Na sednici, kojoj je predsedavao predsednik sletskog odbora brat Đura Panković, zamenik saveznog starešine, te kojoj su prisustvovali članovi sletskog odbora braća: ing. Milivoje Smiljanić, zamenik saveznog starešine, brat dr Alfred Pihler, savezni načelnik, brat dr Milan Arsenijević, savezni tajnik, ing. Radule Radulović, Đura Brzaković, Ivo Radić i Frano Gregorić, raspravljana su mnoga pitanja u vezi sa učešćem našeg Sokolstva na ovogodišnjem svesokolskom sletu u Pragu.

U najskorije vreme sletski odbor pribaviće sve potrebne podatke koji se u prvom redu odnose na materijalnu stranu učestvovanja naših Sokola na sletu, kao na primer u pogledu cene puta s odnosnim voznim povlasticama, kako iz mesta polaska naših Sokola do državne granice, tako i od naše državne granice do Praga i natrag, u pogledu uređenja kolektivnih pasoša, načina i cene prehrane u Pragu, glede nastambe itd. Dalje će sletski odbor obratiti na nadležno mesto kako bi sokolski pripadnici koji su državni činovnici dobili za slet potrebno odsustvo koje im se neće računati u redovan godišnji odmor kao ujedno i dozvolu za putovanje u inostranstvo.

U pogledu voznih povlastica na mađarskim, austrijskim i češkoslovačkim železnicama također su već preduzeti potrebni koraci. Za sada se tako zna, da će češkoslovačke železnice odobriti pripadnicima jugoslovenskog Sokolstva povlasticu od 75%. Na mađarskim železnicama dobiće se također povoljan popust, kako izgleda od 62%, a na austrijskim po svojoj prilici 60%. O ovome, kao što smo već napomenuli, vode se već pregovori.

Jugoslovensko Sokolstvo putovaće na slet u Prag posebnim vozovima, kojih će prema predviđanju biti 16. Ovi specijalni sokolski vozovi putovaće kao brzi vozovi i stizaće u Prag jedan za drugim u kratkom vremenskom razmaku. Aranžman prevoza naših Sokola u Prag ima saobraćajni otek sletskog odbora Saveza, kome je na čelu naš poznati saobraćajni stručnjak brat Frano Gregorić. Ovaj otek izradiće tačan plan polaska pojedinih sokolskih vozova i vreme njihovog stizanja u Prag, kao također i plan za povratak iz Praga. Za sada se međutim još ne može tačno predvideti, kojim će pravcem sokolski vozovi kretati za Prag, jer to ovisi o visini povlastica koje će odobriti mađarske i austrijske železnice za tranzit ovih vozova preko njihovog teritorija. U slučaju da i austrijske železnice dadu povoljnu povlasticu, tada bi Sokoli iz jugozapadnih i severozapadnih župa putovali preko Austrije, a oni iz jugoistočnih i severoistočnih župa preko Mađarske. Eventualno će se povesti i pregovori da se unajmi jedan ili dva posebna sokolska parobroda, koji bi, jedan deo Sokola preveli vodom do Bratislave, odakle bi se zatim produžilo vozom.

Sve dobivene povlastice na vožnji važiće isključivo za putovanje kao i za

povratak sa specijalnim sokolskim vozovima.

Svaki koji kani poći na slet u Prag imaće da unapred uplati iznos koji će biti potreban za put, polazak i povratak, eventualne troškove za kolektivni pasoš i za našu i češkoslovačku značku, bez kojih niko neće moći da krene na slet.

Jugoslovenska sletska značka, uz člansku legitimaciju iz koje treba da se vidi da je potpuno uplaćena članarina, služiće kao dokaz da dotični učesnik ima pravo na voznu povlasticu, jer bez sletske značke i legitimacije se uredno plaćenom članarinom niko neće moći da putuje na slet.

Sva obaveštenja i uputstva za polazak na svesokolski slet u Prag objavljićemo blagovremeno u našem listu, a isto tako i Savez će o svemu potrebnom na vreme izvestiti sve bratske jedinice.

Kako će se poslednje prijave za učešće na sletu u Pragu definitivno zaključiti 1 maja, posle koga se roka nijedna prijava neće uzeti u obzir — jer bi svaka daljnja prijava posle toga

roka izazvala mnoge poteškoće u tačno utvrđenoj organizaciji putovanja na slet (glede prevoza, kolektivnih pasoša, razmene novca, nastambe i sl.) — u interesu je dobre organizacije putovanja na slet kao i učešća na sletu, da se ove prijave izvrše po mogućnosti što ranije, a najdalje do gore pomenutog roka. To je dužnost i svakog pojedinca i svake jedinice. Na taj način pojedinci će olakšati posao oko organizacije polaska na slet upravi svoje jedinice, uprave pak jedinica (društava i četa) upravama svojih župa, a župe upravi, odnosno sletskom odboru Saveza.

Zato se za slet u Pragu treba — u koliko se već nije — odmah najsvesniji spremati, a to znači: potpuno naučiti sletske vežbe, početi što više štedeti, pobrinuti se za vežbačko odelo i svečani kroy, po mogućnosti naučiti nešto češki, produbiti svoje poznavanje Sokolstva iz naših sokolskih knjiga i listova, kao i uopšte poznavanje Češkoslovačke i njenog razvoja.

Stoga, braćo i sestre, spremajte se marljivo, jer je praški slet već na dohvat ruke!

Finansijski odbor Narodne skupštine primio je predlog budžeta Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda za god. 1938/39

Ekspoze ministra fizičkog vaspitanja naroda brata dr. Vjekoslava Miletića

U utorak dne 25 o. m. Finansijski odbor Narodne skupštine pretresao je predlog budžeta Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda za godinu 1938/39.

Iznoseći predlog budžeta svoga resora, ministar fizičkog vaspitanja naroda brat dr. Vjekoslav Miletić rekao je u Finansijskom odboru u svom ekspozeu sledeće:

— Predlog budžeta Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda za 1938/39, koji se podnosi vama na odobrenje jeste minimalan izražaj zadatka, koji ovo Ministarstvo treba da sprovodi.

Ono ima pred sobom velike i važne opštenarodne zadatke kojima je teško udovoljiti sa budžetom od 18,864.625 Din.

Ministarstvo fizičkog vaspitanja naroda, kao deo Vrhovne državne uprave, ima brigu o organizaciji i napretku telesnog vaspitanja u zemlji. I ono se može postići dvojakim putem: 1. radom samog Ministarstva na izvodenju telesnog vaspitanja; i 2. pomaganjem i razvijanjem privatne inicijative na radu Sokolstva, sportskih organizacija, vatrogastva, skautizma, i ostalih deonica, sve sa svrhom da se omladini, a to znači narodu, obezbedi potpuni razvoj; da se vaspita moralno i telesno, onako kako će najbolje biti za telesno i duševno zdravlje budućih pokolenja.

U pogledu izvodenja Zakona o obaveznom telesnom vaspitanju od 2 februara 1934 god., Ministarstvo fizičkog vaspitanja naroda u toku ove budžetske godine počelo da ga uvodi u život. Pomoću Ministarstva vojske i mornarice ono je odredilo devet stručnih referenata po svim banovinama, koji su nastojali da se organizacija obaveznog telesnog vaspitanja sprovede po svim srezovima, opštinama i da se organizuju praznični tečajevi u kojima će vežbati sva omladina van škole od 11

do 20 godina. — U ovom poslu smo u prvoj etapi. Treba organizovati oteke, treba spremati nastavnike i obezbediti igrališta, i vežbaonice. Iz izveštaja koji nam već pristižu, u četiri banovine organizovano je oko 1.500 prazničnih tečajeva. Po podacima kojima raspolaže Ministarstvo već se mnogo omladinaca sastaje svake nedelje sa svojim učiteljima koji ih obučavaju u telesnom, moralnom i predvojničkom duhu. Pored te organizacione strane na sprovođenju ovoga zakona Ministarstvo je u Beogradu održalo i kratke tečajeve za spremanje nastavnika za obavezno telesno vaspitanje. Za vreme ove budžetske godine prešlo je oko 500 nastavnika za obavezno telesno vaspitanje, od kojih su jedna stotina bili nastavnici za gradske opštine, a 400 stotine su bili učitelji iz svih devet banovina Kraljevine Jugoslavije. Telesno vaspitanje traži posebnu stručnu spremu, traži temeljito poznavanje zadatka i sredstava i mora da se vodi vrlo obazrivo, kako bi se stvarno postigao cilj, napredak zdravlja naše omladine. Jasno je, da kratki tečajevi, ni po niti mesec dana ne mogu dati polaznicima onu potpunu spremu, s kojom bi mogli, da telesno, moralno i nacionalno vaspitaju omladinu onim specijalnim i opštim sredstvima, koje nalažu državni interesi. Zato je potrebna i na ovom polju obaveznog fizičkog vaspitanja temeljita aktivnost, produljenje rada u drugoj etapi, u kojoj će podružno mi Ministarstvo poboljšati rad u tim tečajevima, pronaći u privatnoj inicijativi sve one sposobne radnike koji te zadatke mogu vršiti i sa dovoljno dobro spremljenih učitelja stvarno i uspešno vršiti namere zakonodavca.

U većini evropskih država a naročito Nemačkoj, Italiji, Poljskoj, Češkoslovač-

koj, Rumuniji, Austriji, itd. radi se pod raznim vidovima forsirano. Mi se moramo truditi da u tom pogledu ne zaoštanemo iza svih ostalih nacija. Jedan karakterističan primer valja ovom prilikom napomenuti. U prošloj godini je donela Austrija zakon o obaveznom telesnom vaspitanju i za prvu godinu svoga rada spremila je 1700 nastavnika za obavezno telesno vaspitanje, u kome se najviše daje omladini poduka iz predvojničke obuke, a uz to i nastava iz opšteg telesnog vaspitanja koliko je to potrebno. Zaližbože što Ministarstvo nije imalo većih kredita za ove svrhe, jer bi tada moglo za ovo isto vreme da sprovede kroz svoju školu i razne tečajeve u raznim krajevima zemlje veći broj učitelja, nastavnika obaveznog telesnog vaspitanja. Ministarstvo je također priredilo i svoje tečajeve za propagandu sporta. Ono je održalo tri tečaja za žensku omladinu u Beogradu, i jedan muški lakoatletski tečaj. Pored njih u zimskoj sezoni organizovalo je smučarske tečajeve, od kojih su dva već počela a još će ih biti održano u raznim zimskim centrima cele zemlje.

Ovo je sve samo početak takvog rada. Koliko spremanje nastavnika obaveznog fizičkog vaspitanja, toliko i spremanje stručnjaka za sportsko i telesno vežbanje mora se sprovesti u Kraljevini Jugoslaviji onako, kako je na uspešan način sprovedeno u naprednim evropskim zemljama: preko stručne škole telesnog vežbanja. Taj problem postoji i kod srodnog resora prosvete, gde nema ni jednog zavoda u zemlji koji bi spremao nastavnike telesnog vežbanja za srednje škole, a osobito se to pomanjkanje oseća u učiteljskim školama. U saradnji sa Ministarstvom prosvete i sa Ministarstvom vojske i mornarice nadležno će Ministarstvo poraditi na tome, da se povežu sve deonice ovoga rada i tako izvršiti jedan veliki zadatak. Onda će se i za obavezno fizičko vaspitanje omladine, za državne škole i za privatnu inicijativu moći jeftinije, stručnije i potpunije spremati nastavnici i sposobni prednjaci i sve ono što je još rasparčano i razbacano skupiće se u skladnu celinu. Mi u Jugoslaviji, a to sam se i lično mogao uveriti, imamo mnogo vrlo sposobnih i spremnih vođa, radnika i stručnjaka, samo im treba stvoriti uredne prilike za rad i dati sredstva.

Ministarstvo fizičkog vaspitanja naroda sa malenim budžetom od 12,764.695 dinara nije moglo da dovrši odmah celu etapu svog rada, kojoj pristupa sada sa najboljim izgledima u uspehu i sa obećanom i osiguranom saradnjom svih faktora fizičkog vaspitanja naroda Kraljevine Jugoslavije.

Sokolstvo je od 1929 godine značajno napredovalo, i da je ide putovima obeleženim sokolskom Petrovom petoljetkom. Njegov svetski rad mora se naročito pohvaliti. Sokolstvo, čiji sam član i koje kao nadležni ministar naročito cenim zbog naročito izvršenih zadataka, ulazi sada i u raj udaljenja sela. Svojim svestranim i raznovrsnim radom na duhovnom, telesnom, nacionalnom i državlanskom odgoju naroda, ova opšte narodna organizacija vrši tako blagorodnu i korisnu delatnost, da je svi, a naročito nadležno mi Ministarstvo, moramo pomoći u vršenju važnoga posla, baš onako kako je želeo Blagopokojni Viteški Kralj Aleksandar Prvi Ujedinitelj kada je počast' o Sokolstvo najvišim priznanjem, davši mu Svog Prvorodenog sina za starešinu.

